

Європейська конвенція про соціальний захист фермерів (ETS N 83)

Страсбург, 6 травня 1974 року

Держави - члени Ради Європи, що підписали цей документ,

враховуючи, що метою Ради Європи є досягнення більшого єднання між її членами, зокрема з метою сприяння їх економічному та соціальному прогресу;

враховуючи, що покращання життєвих умов фермерів шляхом запровадження відповідних заходів може сприяти соціальному прогресу в Європі;

відзначаючи, що метою Європейської соціальної хартії, яка розроблялася у Раді Європи та яку відкрито для підписання державами-членами 18 жовтня 1961 року, є поліпшення життєвого рівня та сприяння соціальному добробуту міського і сільського населення;

враховуючи, що особливі умови сільського господарства, а також зміни, що відбуваються у ньому, вимагають прийняття відповідних заходів для сприяння соціальному добробуту фермерів;

враховуючи, що внаслідок цього слід вживати заходів для поширення та посилення соціального захисту фермерів, членів їхніх сімей, а також, за необхідності, їх найманіх працівників, враховуючи потреби таких осіб та особливі умови сільського господарства,

погодились про таке:

Частина I

Стаття 1

Кожна Договірна Сторона зобов'язана застосовувати положення Конвенції щодо своїх громадян, які проживають на її території.

Стаття 2

Для цілей цієї Конвенції термін "фермер" означає будь-яку самозайняту особу, яка займається виключно чи переважно сільським господарством, садівництвом, лісівництвом, виноградарством або іншою подібною діяльністю, в якій йому можуть допомагати члени його сім'ї та/або наймані працівники.

Частина II

Стаття 3

Кожна Договірна Сторона забезпечує фермерам, членам їхніх сімей, а також, у разі необхідності, їх найманім працівникам такий соціальний захист, який надається іншим групам населення, враховуючи положення статей 4 - 13 цієї Конвенції.

Стаття 4

1. Кожна Договірна Сторона застосовує щодо фермерів та причетних осіб, у разі необхідності, стандарти соціального забезпечення, встановлені в її законах для інших захищених категорій населення.

2. Без шкоди для положень пункту 1 цієї статті кожна Договірна Сторона гарантує фермерам у межах відповідних умов і часу захист у вигляді соціального забезпечення стосовно, принаймні, чотирьох з наступних обставин: захворювання, материнство, інвалідність, старість, смерть, виробничі травми або професійні захворювання та сімейні обов'язки.

Стаття 5

1. Кожна Договірна Сторона гарантує, що якщо фермер припиняє займатися сільськогосподарською діяльністю через структурні чи інші причини, визначені Договірною Стороновою, він, члени його сім'ї та, за доцільності, будь-хто з його найманих працівників одержують допомогу за рахунок відповідних заходів.

Ці заходи включають:

- a) забезпечення обладнанням для надання їм можливості розпочати нову діяльність переважно в їх регіоні, у тому числі професійне навчання, підготовку та перепідготовку;
- b) виплату тимчасової допомоги для надання їм можливості підготуватися до іншої діяльності;
- c) збереження отриманих і набутих прав щодо соціального забезпечення;
- d) виплату справедливого відшкодування або відповідних грантів фермеру, якому через його вік важко займатися іншою діяльністю, за умови, що припинення його сільськогосподарської діяльності сприяє структурному покращенню.

2. Припинення сільськогосподарської діяльності не буде тлумачитись, для цілей цієї статті, як таке, що виключає збереження за фермером земельної ділянки для його особистих потреб.

3. Кожна Договірна Сторона гарантує, що, коли фермер лише частково припиняє сільськогосподарську діяльність через структурні чи інші причини, визначені Договірною Стороновою, він, члени його сім'ї та, за доцільності, будь-хто з його найманих працівників, одержують допомогу за рахунок заходів, про які йдеться у підпунктах (a), (b) та (c) пункту 1, у разі потреби відповідно скоригованих.

Стаття 6

Кожна Договірна Сторона вживає відповідних заходів для ознайомлення фермерів з цілями її сільськогосподарської політики і надання консультацій щодо належного ведення сільського господарства відповідно до цієї політики, а також для інформування фермерів про міжнародний розвиток сільського господарства.

Стаття 7

При розробці своєї політики регіонального розвитку кожна Договірна Сторона враховує проблеми, викликані скороченням робочих місць у сільськогосподарських зонах, зокрема з метою створення в них нових робочих місць.

Стаття 8

1. Кожна Договірна Сторона вживає відповідних заходів з метою:

- а) надання адекватних соціально-культурних послуг у сільськогосподарських зонах;
- б) сприяння покращанню життєвих та санітарних умов у сільськогосподарських будівлях для фермерів, членів їхніх сімей та, за доцільності, іх найманых працівників;
- с) надання фермерам привілеїв, таких як довгострокові позики, субсидії або позики з низькою відсотковою ставкою, для сприяння, крім іншого, впровадженню заходів, про які йдеться у підпункті (б).

2. Кожна Договірна Сторона також вживає відповідних заходів, щоб дати можливість фермерам продовжувати займатися сільськогосподарською діяльністю у визначених нею зонах та одночасно сприяти догляду і захисту сільської місцевості, охороні природи, розвитку місць відпочинку та розваг, а також підтриманню належного демографічного балансу в цих зонах.

Стаття 9

Кожна Договірна Сторона вживає заходів або сприяє їх здійсненню для забезпечення дітям, які проживають у сільськогосподарських зонах, такого рівня освіти та навчання, який еквівалентний рівню у міських зонах. Ці заходи особливо стосуються:

- а) грантів на будівництво таких шкільних закладів, які необхідні для поступової ліквідації класів з дітьми різного віку;
- б) доставки дітей до та зі шкіл;
- с) призначення достатньо кваліфікованих вчителів до шкіл у сільськогосподарських зонах.

Стаття 10

Кожна Договірна Сторона вживає заходів або сприяє їх здійсненню для допомоги молоді у сільськогосподарських зонах, особливо щодо:

- а) забезпечення молоді, у тому числі шкільного віку, кваліфікованими консультаціями стосовно професійного навчання відповідно до їхніх потреб;
- б) забезпечення отримання молоддю таких загальної освіти та професійного навчання, які дадуть їй однакові з іншою молоддю можливості щодо інтеграції у робоче життя;
- с) створення чи вдосконалення у разі потреби професійно-технічних навчальних закладів, центрів професійної підготовки та підвищення кваліфікації, а також сільськогосподарських коледжів;
- д) надання їй грантів на освіту на таких умовах, які створять для неї однакові можливості порівняно з іншою молоддю.

Стаття 11

Кожна Договірна Сторона сприяє забезпечення у сільськогосподарських зонах консультивативного або інформаційного обслуговування, пов'язаного з питаннями сільського господарства, а також розвитком ринку праці в інших сферах економіки.

Стаття 12

Кожна Договірна Сторона для забезпечення більш сприятливих робочих умов на фермах запроваджує та сприяє різним формам співпраці, взаємодопомоги фермерів та, за доцільноті, забезпечує їх тимчасовими помічниками.

Стаття 13

З метою допомоги у вирішенні проблем, пов'язаних із сімейним життям на фермах, кожна Договірна Сторона сприяє:

- а) використанню обладнання, призначеного для спрощення та полегшення домашньої роботи;
- б) забезпеченням послугами домашньої та сімейної допомоги.

Стаття 14

Положення цієї Конвенції не перешкоджають застосуванню положень будь-яких міжнародних конвенцій чи угод, які вже чинні або набирають чинності і за якими передбачається більш сприятливе ставлення до осіб, про яких йдеться у цій Конвенції.

Частина III

Стаття 15

1. Цю Конвенцію відкрито для підписання державами - членами Ради Європи. Вона підлягає ратифікації, прийняттю або затвердженю. Ратифікаційні грамоти або документи про прийняття або затвердження здаються на зберігання Генеральному секретареві Ради Європи.
2. Ця Конвенція набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати здачі на зберігання третьої ратифікаційної грамоти або третього документа про прийняття або затвердження.
3. Стосовно будь-якої держави, яка підписала цю Конвенцію та ратифікуватиме, прийматиме чи затверджуватиме її, Конвенція набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати здачі на зберігання її ратифікаційної грамоти або документа про прийняття чи затвердження.

Стаття 16

1. Після набрання чинності цією Конвенцією Комітет міністрів Ради Європи може запропонувати приєднатися до неї будь-якій державі, яка не є членом Ради Європи.
2. Таке приєднання здійснюється шляхом здачі на зберігання Раді Європи документа про приєднання, який набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати здачі його на зберігання.

Стаття 17

1. Будь-яка держава під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання може визначити територію (території), щодо якої застосовуватиметься ця Конвенція.

2. Будь-яка держава може під час здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання або в будь-який інший час після цього заявю на ім'я Генерального секретаря Ради Європи поширити дію цієї Конвенції на будь-яку іншу територію (території), визначену в цій заяві, за міжнародні відносини якої вона відповідає чи від імені якої уповноважена брати зобов'язання.

3. Будь-яка заява, зроблена на виконання попереднього пункту, може бути відкликана стосовно будь-якої території, визначеної в цій заяві. Відкликання набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення шестимісячного періоду від дати отримання Генеральним секретарем Ради Європи такої заяви про відкликання.

Стаття 18

Будь-яка держава під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти чи документа про прийняття, затвердження чи приєднання або в будь-який інший час після цього може заявю на ім'я Генерального секретаря Ради Європи поширити дію цієї Конвенції чи тих її положень, які вона визначить, на осіб інших ніж її громадяни, які проживають на території або територіях, обумовлених згідно із статтею 17 та визначених у цій заяві.

Стаття 19

1. Будь-яка держава під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти чи документа про прийняття, затвердження чи приєднання може заявити, що вона користується одним або більше застереженнями, передбаченими у Додатку до цієї Конвенції. Інше застереження не дозволяється.

2. Будь-яка держава може повністю чи частково відкликати застереження, яке зробила згідно з вищезгаданим пунктом, шляхом подання заяви на ім'я Генерального секретаря Ради Європи, яка набирає чинності від дати його отримання.

Стаття 20

1. Договірна Сторона не може денонсувати цю Конвенцію до закінчення чотирьох років від дати набрання цією Конвенцією чинності для неї або до закінчення будь-якого наступного трирічного періоду.

2. Така денонсація здійснюється шляхом повідомлення на ім'я Генерального секретаря Ради Європи та набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення шестимісячного періоду від дати отримання такого повідомлення Генеральним секретарем.

Стаття 21

Генеральний секретар Ради Європи повідомляє держави - члени Ради Європи та будь-яку державу, яка приєдналася до цієї Конвенції, про:

- a) будь-яке підписання;
- b) здачу на зберігання будь-якої ратифікаційної грамоти або будь-якого документа про прийняття, затвердження чи приєднання;
- c) будь-яку дату набрання чинності цією Конвенцією відповідно до статті 15;
- d) будь-яку заяву, зроблену на виконання положень пунктів 2 та 3 статті 17;

- е) будь-яку заяву, зроблену на виконання положень статті 18;
- ф) будь-яке застереження, зроблене на виконання положень пункту 1 статті 19;
- г) відкликання будь-якого застереження, зробленого на виконання положень пункту 2 статті 19;
- х) будь-яке повідомлення, зроблене на виконання положень статті 20, та дату, на яку денонсація набирає чинності.

На посвідчення чого нижчепідписані, належним чином на те уповноважені представники, підписали цю Конвенцію.

Вчинено у Страсбурзі шостого дня травня місяця 1974 року англійською і французькою мовами, причому обидва тексти є однаково автентичними, в одному примірнику, який зберігатиметься в архіві Ради Європи. Генеральний секретар Ради Європи надсилає завірені копії цієї Конвенції кожній державі, які підписали її або приєдналися до неї.

ДОДАТОК

Застереження (пункт 1 статті 19)

Кожна Договірна Сторона може заявити, що зберігає право на:

1. Виключення зі сфери застосування цієї Конвенції однієї чи декількох з таких категорій осіб:
  - самозайняті особи, які займаються виключно або переважно сільським господарством, садівництвом, лісівництвом, виноградарством або іншою подібною діяльністю, але не отримують основну частину свого прибутку з цієї діяльності,
  - особи, які займаються виключно лісівництвом.
2. Незастосування положень підпункту (б) пункту 1 статті 5.
3. Незастосування положень підпункту (с) пункту 1 статті 5.
4. Незастосування положень підпункту (д) пункту 1 статті 5.
5. Незастосування положень пункту 3 статті 5.

Акти європейського права із соціальних питань К.: Парламентське видавництво, 2005